

Tarih: 09.01.2013

Say: 2013/ 8195

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde yaş sebze ve meyve konusunda üretimden sofraya kadar uzanan süreçte ortaya çıkan kayıpların önlenmesi ve bu kayıpların ekonomiye kazandırılması için araştırma yapılarak, gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98. ve TBMM içtüzüğü'nün 104 ve 105. maddesi uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ve talep ederiz.

Oktao Ural
Ankara MV.

Mehmet Günaç
Ankara MV.

Mesut DEDEOĞLU
Kahramanmaraş Milletvekili

E. Akın
Erkan Akay
Mardin MV.

Mustafa KALAYCI
Konya MV.

Ali İŞİK
Kütahya MV.

Cemal ŞİMŞEK

İstanbul MV.

Prof. Dr. Tuncay Torkay
Ank. MV.

Bülent BEREK
Teluk MV.

Ali TÜRER
Ank. MV.

Nezhat Korkmaz
İsparta MV.

Enin GINAR
Kastamonu MV.

Mehmet AKI
Adana MV.

Weyhan

Mihrir Kutlu
Sakarya MV.

Rezat Döğün

Şehit Bulut
Mardin MV.

Mehmet Erdoğan
Muğla MV.

Seyfettin Güner
Adana MV.

Hasan Hüseyin Torkay
Osmaniye MV.

Ali Öz
Mersin MV.

Yusuf Halacoglu
Kayseri

Nezhat ÖLMEZ
Bursa MV.

GEREKÇE

Yaş sebze ve meyveler tarladan sofraya ulaşınca kadar önemli kayıplara uğramaktadır. Bu kayıplar yaz-kış demeden bin bir emekle üreten sebze ve meyve üreticisini zor duruma düşürmektedir.

Türkiye sebze ve meyve üretimi açısından önemli iklimsel özelliklere sahiptir. Türkiye, bazı tropik ürünler dışında çok çeşitli ürünlerin üretilebildiği bir ülkedir.

Bütün bu özelliğine rağmen Türkiye yaş sebze ve meyve üretimi konusunda dünyada istediği noktaya bir türlü gelememiştir. Türkiye'nin sebze üretiminde dünyada 4'üncü, meyve üretiminde de 6'ncı sırada yer almaktadır.

Ülkemizde 23,6 milyon hektar tarım alanının yüzde 16,9'unda meyvecilik, zeytincilik ve bağcılık yapılırken, yüzde 3,4'ünde ise sebzecilik yapılmaktadır. 2011 yılında yaklaşık 46 milyon ton sebze ve meyve üretimi yapılmaktadır.

Bu üretimin değeri yaklaşık 53,2 milyar liradır. Bu rakam, toplam tarımsal üretim değerinin yüzde 27,7'sine denk gelmektedir. Bu değer dışında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre yaklaşık yaş sebze ve meyvenin pazarlanan kısmının değeri 46,2 milyar liradır.

Yani üretilen toplam yaş sebze ve meyvenin yüzde 86,8'si piyasaya çıkmakta, yaklaşık yüzde 13,2'si öz tüketim olarak kullanılmakta veya kayba uğramaktadır.

Ülkemizde yaş sebze ve meyveler tarladan sofraya ulaşınca kadar önemli kayıplara uğramaktadır. Bu kayıpların büyük bir kısmı, yetiştiricilik, hasat zamanı ve sonrasında taşıma, muhafaza ve pazarlama esnasında yapılan yanlışlardan meydana gelmektedir.

Yapılan bilimsel araştırmalar, bu kayıpların yüzde 10 ile 30 arasında değiştiğini ortaya koymaktadır. Yani her yıl, toplam yaş sebze ve meyve üretimimizin 4,6 ile 13,8 milyon ton arasındaki kısmı kayboluyor. Bu kaybın miktar değeri ise 5,3 ile 15,9 milyar lira arasında değişmektedir.

Bir başka araştırmaya göre, yaş sebze ve meyvede kayıplar, tür ve çeşide bağlı olarak bazen yüzde 50'lere kadar ulaşabilmektedir. Meyve ve sebzelerde meydana gelen kayıpların evreler itibarıyla incelenmesinde, toplama sırasında yüzde 4-12, taşıma sırasında yüzde 2-8, pazara hazırlık evresinde yüzde 5-15, depolamada yüzde 3-10, tüketici evresinde de yüzde 1-5 olarak değişmektedir.

Bu nedenle, ülkemizde yaş sebze ve meyve konusunda üreticiden sofraya kadar uzanan süreçte ortaya çıkan kayıpların önlenmesi için araştırma yapılarak, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM içtüzüğü'nün 104 ve 105. maddesi uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması yerinde olacaktır.